

Képzelt interjú Apród és informatikatanára között

Illés Apród annak rendje és módja szerint eljuttatta a kérdéseit Madas tanár úrhoz, aki kezébe vette az irányítást. Az interjú valóban rendhagyó és szokatlan.

–Megengeded, hogy a kérdéseidet kissé átalakítsam? Az igazat megvallva... *(elnéz a távolba, szemmel láthatóan keresi a szavakat)* kicsit laposnak találtam őket...

–**Van más választásom?**

–*(Úgy tesz, mintha gondolkodnia kellene a válaszon.)* Nemigen hiszem.

–**Tanár úr elérhető a legnépszerűbb közösségi oldalak valamelyikén?**

–Ahogy mondani szokták *(hallatszik hangján a rosszallás)*, „fent vagyok” az iwiwen. Érzelmeim azonban régóta meglehetősen ambivalensek a portállal kapcsolatban; mára erősen eltolódtak a skála negatív irányába *(szereti az idegen szavakat)*. Volt olyan kollégám-barátom, akinek pár szóban elmondtam, hogy milyen árnyoldalait látom, s ő hamarosan megszüntette az azonosítóját. *(Látható tisztelettel beszél az ismeretlen kolléga határozottságáról.)* Ha következetesebb lennék, én is régen így tettem volna.

–**És mik lennének az árnyoldalak?**

–A magam részéről soha nem voltam az adatvédelem élharcosa, de azt azért a legtermészetesebb emberi vonásnak tartom, hogy nem mondunk el bárkinek bármit önmagunkról. Természetesen ezeken az oldalakon sem ez történik, de úgy gondolom, hogy sokkal közelebb járunk ehhez, mint gondolnánk. Az talán még nem igazán érzékeny adat, hogy kit tekintek barátnak vagy ismerősnek (bár már ez is vitatható), de amikor egy kézben van egy fél ország ismeretségi hálójának jelentős része (hogy ki ismeri a frakcióvezető leghűségesebb fegyverhordozóját vagy kinek van közös ismerőse a miniszterelnökökkel – és ki az, aki ugyanezeket a választások előtt mondhatta el magáról), akkor ezt már semmiképpen nem intézném el egyetlen vállrándítással. És ha ehhez hozzávesszük a hírfolyamból kicsipegethető információmorzsákat, akkor a perspektívák számomra kimondottan riasztónak tűnnek – ezen a téren a mennyiségi változás valóban minőségibe csaphat át *(ez a megfogalmazás szemmel látható elégedettséggel tölti el)*.

Kértük a tanár urat, hogy küldje el egy fényképét...

–**Ki akarna visszaélni ezzel az adatrengeteggel?**

–Nem tudom. Nem állítottam, hogy van ilyen. De ha valaki csak száraz jogász okoskodásnak tartja az adatvédelmi törvény némely előírásait (például azt, hogy személyes adatot csak meghatározott célból, csak a szükséges ideig lehet kezelni), akkor ezeken a kérdéseken érdemes elgondolkodnia. *(A jól ismert stílusban pontosít.)* Vagy legalábbis érdemes ezeket szem előtt tartania.

–**Vagyis csak az oldal elhagyása segít?**

–Az sem segít. Az adatok nagy részét ennél sokkal egyszerűbb adatbázisban sem lehet törölni. A törlés az esetek jelentős részében csak az információk eltakarását jelenti. És akkor még nem beszéltünk a hosszabb távon megőrzött adatmentésekről – valószínűnek tartom, hogy vannak ilyenek, és kizártnak tartom, hogy visszamenőleg töröljenek azokból.

–S ha valakit teljesen hidegen hagynak az adatvédelem kérdései? Más kifogása is van a tanár úrnak?

–Azt gondolom, hogy különböző élethelyzetekben más és más szerepet játszunk – és ezt most minden rosszállás nélkül mondom. Az iskolában diákként vagy tanárként jelenünk meg (és ebből a szempontból mindegy, hogy szorgalmas vagy lusta diákként, csapnivaló vagy kitűnő tanárként). Amíg a diák otthon tanul, addig otthon is ezt a szerepet játssza, de amikor a szülei kérésére elmosogat vagy éppen a szüleivel ellenkezve a parkban teng-leng, akkor ez már egy másik szerep. Ezeken a közösségi oldalakon aztán a teljes énjének csak egy szűk szelete jelenik meg – tapasztalataim szerint az esetek jelentős részében valamely léhábbs szerepében mutatva be az embert (*a tájnyelvi szavakat is szereti*).

–És ez baj?

–Szerintem ez is baj. Felszínes véleményalkotásra sarkall... Jó esetben persze az ember úgy alakíthatja a bemutatkozó oldalát, ahogy ez énképe fejlődik (*pszichologizál*); úgy mond el magáról többet vagy kevesebbet, fontosat vagy lényegtelenet, ahogy érdemesnek látja. Nehéz viszont úgy bemutatkozni, hogy az mindenki számára érdekes és tartalmas legyen.

–De miért kellene mindenki számára bemutatkozni?

–Nem kell. Csak éppen bárki megtekintheti a magamról közzétetteket. S az interneten a szokásosnál sokkal megfontoltabban kellene megnyilvánulni: minden jóézésű ember felháborodik, amikor az egyiptomi megmozdulások során százak halnak meg, s egy ismert divattervező a twitteren viccelődve, új tavaszi kollekciója megjelenésével magyarázza a kairói utcák zajongását. Engem is meglepett, de több helyről hallottam: már a munkakeresés során is számíthat, hogy a reménybeli munkaadó mit olvasott a jelentkezőről. Vagy hogy még konkrétabb példával is éljek: én is egészen másként mutatok be az adóhivatalban, egy szülői értekezleten vagy az iskolaújságban – meglehetősen mulatságos helyzeteket teremtené, ha ezeket összekeverném.

–Kanyarodjunk vissza a mi korosztályunkhoz! Előfordul, hogy a diákjai órán használják a facebookot?

–Elő. De szándékaim szerint csak addig, amíg észre nem veszem. (*Beleremeg az ablak, ahogy ráreccsen a delikvensre.*)

–Miért olyan nagy baj ez?

–Csak annyira baj, mintha a diák kártyáznék. Nem azzal foglalkozik, amivel az órán foglalkoznia kell. (*Zárjuk a témát, még mielőtt elmondaná, hogy nem híve a műfajkeveredésnek; a Vidám Park a Városligetben van, ez egy iskola.*) Ha otthon nézi meg, ha mértéke van az előtte töltött időnek, akkor ezt önmagában nem tartom rossznak. De ha ezek válnak a kapcsolatfenntartás fő eszközévé, ha virtuális „barátságok” veszik át az emberi kapcsolatok helyét (*a rosszállás tetőpontjára hág*), akkor szerintem ez óhatatlanul a viszonyok elsekélyesedéséhez vezet (*törekszik a választékos szóhasználatra*).

–A tanár úr megjelöli az ismerős diákokat? Egyáltalán, milyen gyakran használja ezeket az oldalakat?

–Az iwiwet talán havonta sem nézem meg. Azt hiszem, hogy facebookos azonosítóm is van, de legfeljebb egy vagy két alkalommal léptem be. Ennek megfelelően ma már ismerősöket sem keresek, legfeljebb visszaigazolom az ismeretségeket.

–Ha a tanár úr szerint nem érdemes túl sok időt tölteni a társasági oldalak előtt tölteni, akkor milyen más számítógépes tevékenységet ajánlana? Házi feladat, számítógéptől független tevékenység nem ér!

–Wikipédia? Googleearth?

–Esetleg még valami, ami kimaradt volna a beszélgetésből?

–Gondolatjelek, idézőjelek nehogy hibásan maradjanak a szövegben... És hogy el ne felejtsem: megváltoztathatom a beszélgetés címét?

–Éppen kérni akartam.

–Köszönöm.

–Köszönöm.